

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส และการแพทย์วิถีธรรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของตำรวจตระเวนชายแดน เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Research) ในการวิจัยครั้งนี้มีรูปแบบการทดลองแบบ One-Group Pre-test – Post-test Design กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 22 จำนวน 30 คน จังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science: SPSS for windows) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายตามวัตถุประสงค์วิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลของการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการแพทย์วิถีธรรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของตำรวจตระเวนชายแดน

ตอนที่ 2 ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการแพทย์วิถีธรรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของตำรวจตระเวนชายแดน

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและใช้การแพทย์วิถีธรรม

ในการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้อักษรและสัญลักษณ์ เพื่อแทนค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

$\bar{x}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์แบบ t-test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลของการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการแพทย์วิถีธรรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของตำรวจตระเวนชายแดน

ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการแพทย์วิถีธรรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของตำรวจตระเวนชายแดนโดยมีกระบวนการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดประชากรในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ซึ่งผลการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการแพทย์วิถีธรรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของตำรวจตระเวนชายแดน มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาดาราศาสตร์ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร ผู้วิจัยได้สร้างกิจกรรมโดยสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น มาเป็นหมอดูแลสุขภาพกันเถาะ (ใจเพชร กล้าจน ,2555) สุขภาวะองค์รวมแนวพุทธ (พระพรหมคุณาภรณ์, 2548) สุขภาพในฐานะอุดมการณ์ของมนุษย์ (ประเวศ วะสี ,2526) รวมทั้งการศึกษาแนวคิดของนักการศึกษานอกระบบโรงเรียนหลายท่าน เช่น The Adult Learner (Knowles ,2011) อาหารสู่ชีวิตใหม่เอนไซม์มหัศจรรย์ (เกียรติวรรณ อมาตยกุล ,2554) การจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน (อาชัญญา รัตนอุบล ,2544) และกรอบแนวความคิดการพัฒนาโปรแกรมอย่างมีส่วนร่วมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน (อุ้นดา นพคุณ ,2546) และหนังสือเกี่ยวกับตระเวนชายแดน เช่น ตชด. สดุดี 100 ปี สมเด็จพระเจ้า (กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ,2543)

ขั้นตอนที่ 2 ผลการกำหนดประชากรในการวิจัย

2.1 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ ข้าราชการตำรวจกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 22 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ข้าราชการตำรวจกองกำกับการตระเวนชายแดนที่ 22 จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน อายุระหว่าง 40 – 59 ปี

ขั้นตอนที่ 3 ผลการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

หลังจากการศึกษาเอกสาร ตำราต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือในการใช้วิจัย ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 การสำรวจ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ

3.2 การออกแบบกิจกรรม ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมตามหลักการการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยใช้แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการแพทย์วิถีธรรม ซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีรูปแบบการกิจกรรมที่หลากหลายและยืดหยุ่น

3.3 การจัดกิจกรรม ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมให้สอดคล้องตามวิธีการจัดกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสซึ่งเนื้อหาของกิจกรรมคือการดูแลสุขภาพตนเองตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการแพทย์วิถีธรรม

3.4 การประเมินผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการประเมินผลคือแบบทดสอบความรู้ แบบวัดทัศนคติ แบบสอบถามการปฏิบัติตนทางสุขภาพ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และผ่านผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องแล้ว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

- 1) แผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการแพทย์วิถีธรรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของตำรวจตระเวนชายแดน
- 2) แบบประเมินความต้องการด้านสุขภาพ
- 3) แบบทดสอบความรู้ด้านสุขภาพก่อนเรียนและหลังเรียน
- 4) แบบวัดทัศนคติด้านสุขภาพก่อนเรียนและหลังเรียน
- 5) แบบสอบถามการปฏิบัติตนด้านสุขภาพก่อนเรียนและหลังเรียน
- 6) แบบประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม

ผลการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการแพทย์วิถีธรรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของตำรวจตระเวนชายแดน

ผลจากการพัฒนากิจกรรมในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดทฤษฎีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ Andagogy (Knowles, 1995) ประกอบด้วย 7 ขั้นตอนดังนี้ แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง 5 ขั้นตอน ระยะทดลอง และการประเมินผลการเรียนรู้

ระยะก่อนการทดลอง ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ร่วมกัน

การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้จะช่วยลดความกังวลให้กับผู้เรียน การสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ เนื่องจากสภาพแวดล้อมจะมีผลต่อความรู้สึกและความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ผู้วิจัยจึงได้ปรึกษากับผู้เรียนถึงลักษณะและบรรยากาศในการเรียน เพื่อให้บรรยากาศในระหว่างจัดกิจกรรมมีความสนุกสนาน เป็นกันเองและผ่อนคลายมากที่สุด ในทางกายภาพเพื่อความสะดวกในการจัดกิจกรรมผู้เรียนได้เสนอให้ใช้ห้องประชุมดำรงราช เนื่องจากเป็นห้องประชุมที่ติดเครื่องปรับอากาศ อุปกรณ์ครบครัน เช่น จอโปรเจกเตอร์ขนาดใหญ่ คอมพิวเตอร์ ลำโพง ไมโครโฟน อีกทั้งภายในห้องยังจัดโต๊ะเป็นรูปตัวยู ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม เนื่องจากผู้เรียนและผู้สอนจะมีปฏิสัมพันธ์กันได้อย่างทั่วถึง โต๊ะจะมีไมโครโฟนทุกโต๊ะสามารถบรรจุผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ประมาณ 60 - 70 คน ส่วนอาคารเอนกประสงค์เฉลิมวัฒน์เป็นอาคารโถงขนาดใหญ่ ซึ่งเหมาะสำหรับใช้จัดกิจกรรม เช่น การสาธิตวิธีทำน้ำคอลลอยด์ การทำโยเกิร์ตเพื่อสุขภาพ การแช่มือแช่เท้าในน้ำสมุนไพร การทำอาหารปรับสมดุล เป็นต้น ทางผู้วิจัยได้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 22 ในการจองห้องเพื่อดำเนินการวิจัยในด้านจิตใจทุกครั้งก่อนเริ่มกิจกรรมผู้วิจัยจะนำผู้เรียนเข้าสู่ภาวะอัลฟ่าด้วยการฟังเพลงครีตาน เพื่อให้ผู้เรียนมีคลื่นสมองต่ำ พร้อมทั้งจะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ

2. การวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน

การวางแผนการเรียนรู้ร่วมกันจะช่วยลดความขัดแย้งความต้องการของผู้เรียน โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาของหน่วยงาน ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้พูดคุยวางแผนร่วมกัน ซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่ได้เสนอว่ารูปแบบการเรียนรู้ต้องไม่ใช่การนั่งฟังบรรยายอย่างเดียว เพราะจะทำให้เบื่อ ควรให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้พูดคุยกันบ้างและได้ลงมือปฏิบัติจริงระยะเวลาในการจัดกิจกรรมไม่ควรนานเกินไป ไม่ควรค้างคืน เนื่องจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่มีภาระที่ต้องดูแลครอบครัว ผู้เข้าร่วมกิจกรรมบางคนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ทุกวัน เนื่องจากบางวันอาจจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยงาน

3. วิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้

การวิเคราะห์ความต้องการจะช่วยให้ทราบถึงความต้องการในการเรียนรู้ที่แน่นอน โดยจะวิเคราะห์ในระดับองค์กรและตัวบุคคล จากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์และจากแบบประเมินความต้องการด้านสุขภาพของตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 11 ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 แบบประเมินปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ พฤติกรรมเสี่ยง และความต้องการของข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนในด้านสุขภาพ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติม สรุปได้ว่าตำรวจตระเวนชายแดนส่วนใหญ่เห็นความการดูแลสุขภาพตนเองเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง การดูแลสุขภาพตนเองจะเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุราชการ และต้องการเพิ่มพูนความรู้ในการดูแลสุขภาพ เพื่อจะได้ไม่ต้องเป็นภาระคนรุ่นหลัง แต่เนื่องจากหน่วยงานยังขาดบุคลากรที่จะให้ความรู้

4. กำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ร่วมกัน

การกำหนดวัตถุประสงค์วัดได้จากการสังเกตกระทำหรือพฤติกรรมการแสดงออก สีนัยท่าทางในก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ระหว่างเข้าร่วมกิจกรรม และหลังเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งผู้วิจัยได้นำวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงาน

5. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ไอฮิวแมนนิสและการแพทย์วิถีธรรม

หลังจากสรุปข้อมูลจากแบบประเมินเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาออกแบบเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ และผู้วิจัยได้นำกิจกรรมที่ออกแบบพัฒนามาจากแนวคิดนี้ไอฮิวแมนนิสบูรณาการกับแนวคิดการแพทย์วิถีธรรม ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน คน คือ ผศ.ดร.มนัสวาสณ์ โกวิทยา และ ผศ.ดร.วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ 1 คน คือ ผศ.ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย 1 คน คือ รศ.ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ และผู้ทรงคุณวุฒิของตำรวจตระเวนชายแดน 1 คน คือ พ.ต.ท. หญิง ศันสนีย์ ศลสกล ตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมว่ามีความสอดคล้องและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ คือมีผลต่อพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพตนเอง (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก)

ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร ผู้วิจัยได้สร้างกิจกรรมโดยสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนจากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น มาเป็นหมอดูแลสุขภาพกันเถอะ (ใจเพชร กล้าจน ,2555) สุขภาพองค์รวมแนวพุทธ (พระพรหมคุณาภรณ์, 2548) สุขภาพในฐานะอุดมการณ์ของมนุษย์ (ประเวศ วะสี ,2526) รวมทั้งการศึกษาแนวคิดของนักการศึกษานอกระบบโรงเรียนหลายท่าน เช่น The Adult Learner (Knowles ,1995) อาหารสู่ชีวิตใหม่เอนไซม์มหัศจรรย์ (เกียรติวรรณ อมาตยกุล ,2554) การจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน (อาชัญญา รัตนอุบล ,2544) และกรอบแนวความคิดการพัฒนาโปรแกรมอย่างมี

ส่วนร่วมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน (อุ้นตา นพคุณ ,2546) หลังจากนั้นผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอาแนวคิดนี้โออิวิแมนนิสและการแพทย์วิถีธรรม เพื่อสร้างขั้นตอนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนี้โออิวิแมนนิสและการแพทย์วิถีธรรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของตำรวจตระเวนชายแดน

ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของแนวคิดนี้โออิวิแมนนิสที่นำมาใช้เป็นสาระสำคัญในการจัดกิจกรรม แบ่งเป็น 5 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) การสร้างบรรยากาศ คือการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมทั้งกายภาพและทางจิตใจ ด้วยการจัดโต๊ะ เก้าอี้ให้เหมาะสม ด้วยการจัดโต๊ะเป็นรูปตัวยู เพื่อให้สะดวกในการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน พูดคุยสร้างความเป็นกันเองกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างความไว้วางใจ ความเชื่อใจกันและกันให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมและให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมฟังเพลงครีตานที่เป็นเพลงบรรเลงเบาๆ 3 เพลง เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมผ่อนคลายอารมณ์พร้อมสำหรับการเรียนรู้
- 2) การสร้างภาพพจน์ด้านบวกกับตนเอง คือการสร้างความรู้สึกเชื่อมั่นและมั่นใจในตนเองให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยนำผู้เข้าร่วมกิจกรรมเข้าสู่ภาวะผ่อนคลายและได้ฟังคำพูดด้านบวก เช่น จับคู่ชมกันหรือให้ชมตัวเอง คนละ 2 ประโยค เป็นต้น
- 3) การเรียนรู้จากการปฏิบัติและฝึกฝนทั้งเป็นกลุ่มและเดี่ยว คือ การที่ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการเรียนรู้จากตนเองได้จากการลงมือปฏิบัติจริง โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ทดลองฝึกปฏิบัติจริง ตามวิธีการสาธิตจากผู้สอน
- 4) การจูงใจเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เสริมแรงด้านบวก คือ การสร้างความรู้สึกให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอยากปฏิบัติด้วยตนเอง โดยการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองและความเชื่อมั่นในความรู้ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอยากรู้อยากเห็นในสิ่งนั้นๆ ด้วยการชมและปรบมือทุกครั้งที่มีการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเองและความรู้ที่ตนเองมีอยู่หรือได้รับมา
- 5) การบรรยายความรู้ด้านวิชาการ คือการถ่ายทอดเนื้อหาสาระเชิงวิชาการ ด้วยการที่ผู้สอนเป็นผู้บรรยายเนื้อหาความรู้เชิงวิชาการในกิจกรรมนั้นๆ ด้วยการนำเสนอภาพนิ่งและใช้คำพูดที่เข้าใจง่าย เช่น การใช้ภาษาท้องถิ่นในการเรียกชื่อสิ่งที่ใช้สอน อธิบายเรื่องยากให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเข้าใจได้ง่ายขึ้น เช่น การอธิบายวิธีการปฏิบัติเป็นขั้นตอนจากเรื่องง่ายไปหา

เรื่องยาก สอดแทรกความสนุกสนานและยกตัวอย่างสถานการณ์ที่ใกล้ๆ ตัว เช่น เรื่องสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เช่น การรับประทาน การขับถ่าย การล้างพิษ เป็นต้น

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการจัดกิจกรรมโดยใช้แนวคิดนีโอฮิวแมนนิส และกำหนดเนื้อหาสาระตามแนวคิดการแพทย์วิถีธรรม ร่วมกับเนื้อหาคลื่นสมอง ระดับจิตใจของมนุษย์ พลังคำพูด และมหัศจรรย์เอนไซม์ของนีโอฮิวแมนนิส ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ร่วมกันจนเป็นขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการแพทย์วิถีธรรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของตำรวจตระเวนชายแดน โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อให้ตำรวจตระเวนชายแดนมีพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพตนเองดีขึ้น

แผนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการแพทย์วิถีธรรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของตำรวจตระเวนชายแดน (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

ผู้วิจัยได้นำแผนกิจกรรมที่ประกอบด้วยเนื้อหา นีโอฮิวแมนนิสและการแพทย์วิถีธรรมไปร่วมพิจารณากับหน่วยงาน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าร่วมกิจกรรมและครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ แผนการจัดกิจกรรมนี้ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ เนื้อหาของกิจกรรม ระยะเวลาในการจัด อุปกรณ์ที่ใช้ ขั้นตอนการจัดกิจกรรม และการประเมินผล ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมจำนวน 15 แผน ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 กลุ่มสัมพันธ์เป็นกิจกรรมละลายพฤติกรรม เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

กิจกรรมที่ 2 คลื่นสมองผู้สอนบรรยายความรู้ และนำไปให้ผู้เรียนเข้าสู่เข้าสู่ภาวะอัลฟ่า ให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลายที่สุด

กิจกรรมที่ 3 ระดับจิตใจกับการเรียนรู้ผู้สอนบรรยายความรู้ และนำผู้เรียนเข้าสู่ภาวะอัลฟ่าให้ผู้เรียนจำหมายเลขแล้วจับคู่กับสิ่งของ

กิจกรรมที่ 4 พลังคำพูดผู้สอนบรรยายความรู้ และให้ผู้เรียนช่วยกันระดมสมองเขียนคำพูดที่เสริมพลังด้านบวก

กิจกรรมที่ 5 มหัศจรรย์เอนไซม์ผู้สอนบรรยายความรู้ และให้ผู้เรียนทดลองทำโยเกิร์ตเพื่อสุขภาพ

กิจกรรมที่ 6 การรับประทานสมุนไพรปรับสมดุลผู้สอนบรรยายความรู้ และให้ผู้เรียนทดลองทำน้ำคอลลอยด์

กิจกรรมที่ 7 การชูดั้วชาผู้สอนบรรยายความรู้ และให้ผู้เรียนจับคู่ทดลองการชูดั้วชาเพื่อระบายพิษทางผิวหนัง

กิจกรรมที่ 8 การดีท็อกซ์ (สวนล้างลำไส้)ผู้สอนบรรยายความรู้และให้ผู้เรียนทดลองดีท็อกซ์ด้วยน้ำมะนาวเพื่อระบายพิษทางการขับถ่าย

กิจกรรมที่ 9 การแช่มือแช่เท้าในน้ำสมุนไพรผู้สอนบรรยายความรู้และให้ผู้เรียนทดลองแช่มือแช่เท้าในน้ำสมุนไพร

กิจกรรมที่ 10 การพอก ทา หยอด ประคบ อบ อาบ ด้วยสมุนไพรผู้สอนบรรยายความรู้และให้ผู้เรียนทดลองพอกสมุนไพร

กิจกรรมที่ 11 การออกกำลังกาย โยคะ กดจุดลมปราณ กายบริหารผู้สอนบรรยายความรู้และให้ผู้เรียนทดลองทำโยคะ กดจุดลมปราณตามแนวการแพทย์วิถีธรรม

กิจกรรมที่ 12 การรับประทานอาหารปรับสมดุลผู้สอนบรรยายความรู้และให้ผู้เรียนทดลองทำอาหารเพื่อปรับสมดุลร่างกาย

กิจกรรมที่ 13 ใช้ธรรมะทำให้สบายผู้สอนบรรยายความรู้และให้ผู้เรียนยกตัวอย่างหลักธรรมประจำใจที่ใช้ในการดำเนินชีวิต

กิจกรรมที่ 14 รู้เพียร รู้พักให้พอดีผู้สอนบรรยายความรู้และนำผู้เรียนเข้าสู่ภาวะอัลฟาด้วยทำนองนันทาย

กิจกรรมที่ 15 กีฬาสีฮาเฮ เป็นกิจกรรมกีฬาสีเพื่อสร้างความสามัคคีร่วมกัน

6. ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามแผนกิจกรรมเป็นระยะเวลา 7 วัน วันละ 8 ชั่วโมง รวมเวลา 50 ชั่วโมงระหว่าง วันที่ 12 - 20 กุมภาพันธ์ 2556 ณ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 22 จังหวัดอุบลราชธานีก่อนการทดลองผู้วิจัยได้แผนกิจกรรมที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้ทรงคุณวุฒิและการทดลองใช้แล้วไปพูดคุยร่วมกับหน่วยงานถึงความเหมาะสมของกิจกรรมและมีการประเมินผลการเรียนรู้ก่อนการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างการทดลองผู้วิจัยได้ดำเนินการตามแผนกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น หลังการทดลองผู้วิจัยได้ประเมินผลการเรียนรู้หลังการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการแพทย์วิถีธรรม มีขั้นตอน ดังนี้

1) การสร้างบรรยากาศ คือการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมทั้งกายภาพและทางจิตใจ ด้วยการจัดโต๊ะ เก้าอี้ให้เหมาะสม ด้วยการจัดโต๊ะเป็นรูปตัวยู เพื่อให้สะดวกในการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน พูดคุยสร้างความเป็นกันเองกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างความไว้วางใจ ความเชื่อใจกันและกันให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมและให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมฟังเพลงครีตานที่เป็นเพลงบรรเลงเบาๆ 3 เพลง เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมผ่อนคลายอารมณ์พร้อมสำหรับการเรียนรู้

2) การสร้างภาพพจน์ด้านบวกกับตนเอง คือการสร้างความรู้สึกเชื่อมั่นและมั่นใจในตนเองให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยนำผู้เข้าร่วมกิจกรรมเข้าสู่ภาวะผ่อนคลายและได้ฟังคำพูดด้านบวก เช่น จับคู่ชมกันหรือให้ชมตัวเอง คนละ 2 ประโยค เป็นต้น

3) การบรรยายความรู้ด้านวิชาการ คือการถ่ายทอดเนื้อหาสาระเชิงวิชาการ ด้วยการที่ผู้สอนเป็นผู้บรรยายเนื้อหาความรู้เชิงวิชาการในกิจกรรมนั้นๆ ด้วยการนำเสนอภาพนิ่งและใช้คำพูดที่เข้าใจง่าย เช่น การใช้ภาษาท้องถิ่นในการเรียกชื่อสื่อที่ใช้สอน อธิบายเรื่องยากให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเข้าใจได้ง่ายขึ้น เช่น การอธิบายวิธีการปฏิบัติเป็นขั้นตอนจากเรื่องง่ายไปหาเรื่องยาก สอดแทรกความสนุกสนานและยกตัวอย่างสถานการณ์ที่ใกล้ๆ ตัว เช่น เรื่องสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เช่น การรับประทาน การขับถ่าย การล้างพิษ เป็นต้น

4) การสาธิต คือ การแสดงวิธีการปฏิบัติในเนื้อหาต่างๆ ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมดูเป็นตัวอย่างก่อนให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมฝึกปฏิบัติ โดยผู้วิจัยเป็นผู้สาธิตวิธีการปฏิบัติในเนื้อหาของแต่ละกิจกรรม

5) การเรียนรู้จากการปฏิบัติและฝึกฝนทั้งเป็นกลุ่มและเดี่ยว คือ การที่ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการเรียนรู้จากตนเองได้จากการลงมือปฏิบัติจริง โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ทดลองฝึกปฏิบัติจริง ตามวิธีการสาธิตจากผู้สอน

6) การประเมินผล คือ การวัดผลสัมฤทธิ์ของแต่ละกิจกรรมว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยการสังเกตผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการปฏิบัติและให้เขียนสรุปเนื้อหาในใบงานของแต่ละกิจกรรม

7. ประเมินผลการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบผู้เรียนก่อนเรียน (Pre-test) และ ทดสอบผู้เรียนหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบความรู้ด้านสุขภาพ เป็นคำถามแบบปรนัย 2 ตัวเลือก จำนวน 32 ข้อ ซึ่งจะครอบคลุมเนื้อหาการดูแลสุขภาพของนิสิตและพฤติกรรมการแพทย์วิถีธรรม แบบวัดทัศนคติ

ด้านสุขภาพ โดยใช้วิธี Summated Ratings หรือ Likert Method โดยการสร้างข้อความขึ้นมากหลายๆ ข้อความมีทั้งที่เป็น positive และ negative การตอบแบบวัดมีให้เลือก 5 ข้อคือ 1) เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2) เห็นด้วยอย่างมาก 3) ไม่แน่ใจ 4) ไม่เห็นด้วย 5) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 31 ข้อ และแบบสอบถามการปฏิบัติตนด้านสุขภาพ จะครอบคลุมเนื้อหาด้านการป้องกัน การรักษา และการส่งเสริมสุขภาพของบุคคลตามแนวทางแพทยวิถีธรรม การตอบแบบสอบถามมีให้เลือก 5 ข้อคือ 1) จริงที่สุด 2) จริง 3) จริงบ้างไม่จริงบ้าง 4) ไม่จริง 5) ไม่จริงที่สุด จำนวน 32 ข้อ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่าง

จะเห็นได้ว่าการพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส และการแพทยวิถีธรรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของตำรวจตระเวนชายแดน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามทฤษฎี Andagogy (Knowles, 1995) ประกอบด้วย 1) สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ร่วมกัน 2) การวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน 3) วิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ 4) กำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ร่วมกัน 5) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ 6) ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ และ 7) ประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งทำให้สามารถพัฒนารูปแบบและเนื้อหาของกิจกรรมได้สอดคล้องตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการดูแลสุขภาพ

ตอนที่ 2 ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการแพทยวิถีธรรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของตำรวจตระเวนชายแดน

ผลจากการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและการแพทยวิถีธรรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของตำรวจตระเวนชายแดนเป็น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และให้ความสำคัญกับบรรยากาศในการเรียนรู้ อารมณ์ และจิตใจของผู้เรียนโดยจัดจำนวน 50 ชั่วโมง ประกอบด้วยแผนกิจกรรม 15 แผน กลุ่มตัวอย่าง 30 คน ณ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 22 ระหว่างวันที่ 12 – 20 กุมภาพันธ์ 2556 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบแบบ t-test ของคะแนนแบบทดสอบความรู้ด้านสุขภาพ แบบวัดทัศนคติด้านสุขภาพ และแบบสอบถามการปฏิบัติตนด้านสุขภาพก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากแบบสอบถามพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเอง ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยค่าสถิติ t-test

สาระสำคัญ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	T	P (2 tail)
ความรู้ด้านสุขภาพ	22.20	2.46	28.50	1.19	-13.33	.000
ทัศนคติด้านสุขภาพ	3.41	0.32	4.12	0.34	-7.36	.000
การปฏิบัติตนด้านสุขภาพ	3.09	3.74	3.74	0.38	-8.77	.000
รวม	9.57	2.17	10.97	0.64	-9.82	.000

กำหนดสมมติฐานทางสถิติ $H_0 : \mu$ ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม = μ หลังเข้าร่วมกิจกรรม

$H_1 : \mu$ หลังเข้าร่วมกิจกรรม > μ ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

จากตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบคะแนน จากแบบทดสอบความรู้ด้านสุขภาพ แบบวัดทัศนคติด้านสุขภาพ และแบบสอบถามการปฏิบัติตนด้านสุขภาพก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า ความรู้ด้านสุขภาพมีค่า $p < \alpha$ คือ $0.00 < 0.05$ แสดงว่า Significant ให้ยอมรับ H_1 หมายความว่า หลังการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทัศนคติด้านสุขภาพมีค่า $p < \alpha$ คือ $0.00 < 0.05$ แสดงว่า Significant ให้ยอมรับ H_1 หมายความว่า หลังการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การปฏิบัติตนด้านสุขภาพมีค่า $p < \alpha$ คือ $0.00 < 0.05$ แสดงว่า Significant ให้ยอมรับ H_1 หมายความว่า หลังการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางข้างต้น แสดงการเปรียบเทียบคะแนน จากแบบทดสอบความรู้ด้านสุขภาพ แบบวัดทัศนคติด้านสุขภาพ และแบบสอบถามการปฏิบัติตนด้านสุขภาพก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม สามารถสรุปผลในแต่ละด้านได้ดังนี้

คะแนนความรู้ด้านสุขภาพในก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.20 และ 28.50 ตามลำดับ ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า หลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น ซึ่งสังเกตได้จากการตอบคำถามในชั้นเรียน และการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ผู้เรียนจะตอบคำถามโดยใช้คำเชิงวิชาการได้มากขึ้น และผู้เรียนนำเนื้อหาสาระของกิจกรรมมาเป็นประเด็นสนทนากันก่อนเข้าเรียน และระหว่างพักโดยสังเกตได้ว่าผู้เรียนจะได้รับความรู้ใหม่ในเรื่องนี้โออิวิแมนนิสประกอบด้วยเรื่อง คลื่นสมอง พลังคำพูด จิตใจกับการเรียนรู้ มหัศจรรย์เอนไซม์ และการขุดกัวชา

เมื่อพิจารณาถึงทัศนคติด้านสุขภาพ พบว่า คะแนนทัศนคติด้านสุขภาพก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 และ 4.12 ตามลำดับ ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า หลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติด้านสุขภาพเพิ่มขึ้นสังเกตจากการให้ความสำคัญและความสนใจในการถามผู้สอนเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียน และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

และการปฏิบัติตนด้านสุขภาพมีคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 และ 3.74 ตามลำดับ ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า หลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติตนด้านสุขภาพดีขึ้นจากการพูดคุยแลกเปลี่ยน พบว่า ผู้เรียนส่วนมากนำความรู้ที่ได้รับไปบอกต่อกับเพื่อนร่วมงานและได้นำไปปฏิบัติกับสมาชิกในครอบครัว

จากผลการจัดกิจกรรมจะเห็นได้ว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมเมื่อได้รับความรู้ในการดูแลสุขภาพ ด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการสร้างบรรยากาศในการในการเรียนรู้ด้วยการนำผู้เข้าร่วมกิจกรรมเข้าสู่ภาวะคลื่นสมองต่ำโดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมฟังเพลงคีรตานที่เป็นเพลงบรรเลงเบาๆ มีเนื้อหาสอดแทรกด้วยความรักความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ ทำให้จิตใต้สำนึกของผู้เข้าร่วมกิจกรรมเตรียมพร้อมสำหรับการรับข้อมูลใหม่ๆ เข้าไป ซึ่งจิตใต้สำนึกจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคนเรา สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะเป็นการเปลี่ยนแปลงจากภายใน และแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสยังเน้นการสร้างคุณค่าให้กับตัวผู้เข้าร่วม

กิจกรรมและเนื้อหาความรู้ด้วย โดยการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ด้วยการชม ประเมินให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าในตนเองและในความรู้ที่ตนเองมีอยู่ อีกทั้งยังมีการเสริมสร้างภาพพจน์ด้านบวกด้วยการจับคู่ชมกันหรือให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมชมตนเอง ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้จะเข้าสู่จิตใต้สำนึกของผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างรวดเร็วในภาวะที่คลื่อนสมองต่ำ ทำให้พฤติกรรมในการดูแลสุขภาพตนเองดีขึ้นหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นหมายความว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับการส่งเสริมความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนทางสุขภาพตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ทำให้สามารถพัฒนาความรู้ มีทัศนคติที่ดีขึ้น และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นำไปสู่การดูแลสุขภาพตนเองที่ดีขึ้น

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและใช้การแพทย์วิถีธรรม

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากแบบประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบประเมินความพึงพอใจ

หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม ผู้วิจัยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำแบบประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม เป็นข้อคำถาม 12 ข้อ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านการนำไปใช้ ด้านวิทยากร ด้านบริหารจัดการ และด้านภาพรวมของกิจกรรม โดยการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ 1) วิเคราะห์จากข้อคำถามปลายปิด และ 2) วิเคราะห์จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตารางที่ 3 ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากแบบประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

ปัจจัยที่ประเมิน		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านเนื้อหา				
1.	เนื้อหาของกิจกรรมมีความหลากหลาย	4.33	0.80	พึงพอใจมาก
2.	เนื้อหาของกิจกรรมสอดคล้องกับความต้องการปัญหาและความต้องการของผู้เรียน	4.37	0.61	พึงพอใจมาก
3.	เนื้อหาของกิจกรรมมีความน่าสนใจ	4.20	0.81	พึงพอใจมาก

ปัจจัยที่ประเมิน		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านการนำความรู้ไปใช้				
4.	ท่านได้ความรู้ใหม่จากการเข้าร่วมกิจกรรม	4.40	0.77	พึงพอใจมาก
5.	ท่านสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้	4.57	0.57	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านวิทยากร				
6.	วิทยากรมีความรู้ในการจัดกิจกรรม	4.30	0.70	พึงพอใจมาก
7.	วิทยากรมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม	4.33	0.71	พึงพอใจมาก
ด้านบริหารจัดการ				
8.	รูปแบบการจัดกิจกรรมน่าสนใจ	4.27	0.74	พึงพอใจมาก
9.	จัดกิจกรรมเหมาะสม	4.43	0.62	พึงพอใจมาก
10.	สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเป็นที่น่าสนใจ	4.37	0.66	พึงพอใจมาก
11.	ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.27	0.78	พึงพอใจมาก
ด้านภาพรวมของกิจกรรม				
12.	ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมโดยภาพรวม	4.43	0.68	พึงพอใจมาก
	รวม	4.36	0.58	พึงพอใจมาก

จากตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมจากแบบประเมินความพึงพอใจ พบว่า ในด้านเนื้อหาผู้เรียนมีความพึงพอใจในเรื่องเนื้อหาของกิจกรรมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด ส่วนในการนำความรู้ไปใช้ผู้เรียนจะมีความพึงพอใจในเรื่องสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้มากที่สุด ในด้านวิทยากรผู้เรียนจะพึงพอใจในเรื่องวิทยากรมีบุคลิกภาพเหมาะสมมากที่สุด ในด้านบริหารจัดการผู้เรียนจะพึงพอใจต่อสถานที่ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมมากที่สุด และด้านภาพรวมของกิจกรรมผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมในภาพรวมมาก

นอกจากนี้ ในการประเมินความพึงพอใจผู้วิจัยพบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

ด้านเนื้อหา

ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าความรู้เรื่องสุขภาพที่ได้รับมีประโยชน์กับชีวิตประจำวันความรู้ที่ได้รับตรงกับความต้องการตนเองความรู้ที่ได้อบรมมาสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ดีมาก และเป็นกิจกรรมที่ดีมาก

ด้านบริหารจัดการความรู้

ผู้เรียนได้เสนอแนะเพิ่มเติมว่าควรเปิดฝึกอบรมเป็นประจำ ควรจัดเปิดอบรมให้กับตำรวจตระเวนชายแดนที่ยังไม่ได้อบรม จัดอบรมให้กับครูตำรวจตระเวนชายแดนเข้าร่วมโครงการเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้กับนักเรียนต่อไป และควรจัดทำโครงการนี้ไปยังประชาชนทั่วไป

ด้านวิทยากร

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าวิทยากรมีความรู้และเก่งในการจัดกิจกรรมวิทยากรมีวิธีการสอนและพูดที่ทำให้ไม่น่าเบื่อ สนุกสนาน และวิทยากรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย

ด้านสื่อ / อุปกรณ์

ผู้เรียนได้เสนอแนะว่าควรใช้อุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นเรียบง่าย ราคาถูก จะทำให้การเรียนรู้มีความน่าสนใจมากขึ้น โดยเฉพาะถ้ามีอยู่ตามรอบรั้วบ้าน

จะเห็นได้ว่าจากการประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมผู้เข้าร่วมกิจกรรมพึงพอใจในมากที่สุดต่อการสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน และผู้เรียนมีความพึงพอใจมากต่อการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ ซึ่งส่งผลให้การวิจัยครั้งนี้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนด้านสุขภาพได้ดีขึ้นอีกด้วย สอดคล้องกับการจัดกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ความสำคัญกับอารมณ์และความรู้สึกของผู้เข้าร่วมกิจกรรม และเนื้อหาของกิจกรรมยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำได้